

sosialurin

telf. 11820 — giro 6282725

box 76, 3800 Tórshavn

Utgevari: Føroya Javnaðarflokkur

Bláðstjóri: Vilhelm Johannesen (ábyrgd) telf. 56411

Bláðmaður: Jan Müller

Prent: Dimmalætting

Málbrúk og málrøkt

Í BLÁÐNUM næstseinasta leygardag hevði Hanus Andreassen drúgva og áhugaverda grein um Richard Long og í tí sambandinum umrøddi greinskrivarin føroyska málið — málbrúkið og málrøktina.

VIT SKULU ikki gera okkum sjálvar til nakrar vísmenn á hesum øki. Hóast vit her í bláðnum, so væl vit annars kunnu, royna at nýta eitt gott føroyskt mál, so ivast vit kortini ikki í, at málbrúkið hjá okkum sjálvum kundi verið munandi betri.

VIÐ AT endurtaka brot úr ymiskum, sum skrivað er, vísti Hanus Andreassen munin á málbrúkinum hjá nøkrum føroyingum mótvegis øllum øðrum føroyingum. Og hesin munur er stórir. Tað skerst ikki burtur. Vit hava hug at geva greinskrivararum rætt í nógvum av tí hann førði fram.

OG FLESTU føroyingar geva ivaleyst eisini Hanusi Andreassen rætt í tí, at teir málkønu her í Føroyum í nógvum førum nýta eitt mál, sum er bæði fremmant og ókent fyri vanligu føroyinginum úti um landið. Føroyska málið má sjálvandi vera tað, sum føroyingar sjálvir hava evnað til gjøgnum øldir, og ikki nakað, ið nakrir heilt fáir persónar evna til og seta á borð.

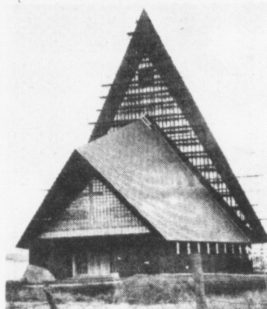
TAÐ ER sjálvandi bæði rætt og rímligt, at eitt mál verður røktað. Her mugu teir málkønu, bløð og útvarp, saman við skúlunum kenna sína skyldu og vera á varðhaldi. Spurningurin er bert á hvønn hátt hetta eigur at vera gjørt, og her eru fólk ikki á einum máli.

HELDUR enn at sláa manngarð, og ansa eftir norður, vestur, eystur og suðurfrontinum, tykist tað mongum, sum at menn hava sett alt vaktarhaldið inn á tann eina frontin soleiðis, at málsligir figgindar storma inn á okkum úr øllum hinum ættunum.

OG HER hugsa vit um suðureysturfrontin. Haðani má einki koma, og er nakað komið av gáløysni skal tað burtur soleiðis, at málsligi blómugarðurin kann geva pláss fyri tí, sum kemur úr øllum hinum ættunum. Jú, alt tað, sum hevur ein farra av donskum, sum er í ætt við danskt mál, tað má burtur.

EIN FÆR viðhvørt ta fatan, at føroyskt er alt annað enn danskt. Og kann tað eydnast at lúka alt tað danska burtur, er málsetningurin rokkin. Men vit eiga so sanniliga eisini at vara okkum fyri bretskum, týskum og islenskum.

VIT HALDA, at greinin hjá Hanusi Andreassen átti at verið eitt gott grundarlag undir einum sakligum orðaskifti um spurningin »málbrúk og málrøkt«, og fegnir vilja vit geva innivist fyri fleiri sjónarmiðum í hesum spurningi.

Guðstænastur

5. juni hevur Kjartan Mørkøre guðstænastu við altargangi í Vesturkirkjuni og Niels P. Danielsen hevur guðstænastu við altargandi í Skála kirkju kl. 11.

12. juni hevur Niel P. Danielsen guðstænastu við altargongd í Selatraðar kirkju kl. 12 og í Skála kirkju kl. 20.

H. Poulsen hevur guðstænastu í Vesturkirkjuni og Kjartan Mørkøre hevur altargongd í Hesti.

19. juni hevur Kjartan Mørkøre guðstænastu í Vesturkirkjan og Hogni Poulsen hevur guðstænastu við altargongd í Kirkjubø.

26. juni hevur Høni Poulsen guðstænastu við altargong og Kjartan Mørkøre hevur guðstænastu í Argja kirkju.

Umframt føstu sendingarnar:

07.15: Veðurtíðindi

07.17: Morgunlestur

07.30: Veðurtíðindi og tíðindi

07.35: Tónleikur

08.00: Veðurtíðindi og tíðindi

08.05: Lurtararnir og vit

spæla gramofon

09.00: Veðurtíðindi og tíðindi

09.05: Morgunlestur

12.00: Middagskonsert

12.20: Veðurtíðindi og tíðindi

12.32: Døgurðatónleikur

12.50: Veðurtíðindi

12.51: Tónleikur

18.30: Veðurtíðindi og tíðindi

18.42: Nátturðatónleikur

20.00: Veðurtíðindi og tíðindi

Mikudagin 8.

13.00: Kvøðuljómar til sjófólkið.

18.42: Miðvikan.

19.30: Hornmúsikkur.

Ove Olsen.

Hósdagin 9.

19.00: Leikum fagurt.

19.30: Poppur.

Friggjadagin 10.

19.00: Fiskivinnutátturin.

19.30: Tónleikur.

Sonne Smith.

Elin Bjørg
Højgård Rasmussen

Fødd 31.10.45 deyð 27.5.77

Listakvinna okkara Elin Bjørg Højgård er farin.

Elin Bjørg var dóttir Hans Jákup Højgård, friaskaldið og Brittu, sum doyði fyri tveimum árum síðani.

Elin Bjørg kom til Keyptmannahavnar í 1970 og lærði til fritíðarheimislærara. Hon varð liðug í 1973. Síðani arbeiddi hon á dagstovum í Albertslund og Glostrup.

Vit hittast á fyrsta sinni sum grannkonur í Havn fyri 8 árum síðani. Stutt eftir at hon var farin til Danmarkar, fekk eisini eg búðstað har, og vit komu aftur at búgva í nánd hvør við aðra. Hetta gjørdist eitt gott grannalag.

Í 1970 skrivaði Elin Bjørg bókina Stina, Tina og Tummas, ið gjørdist slóðbrótarin innan føroyskar barnabækur.

Sjálv teknaði hon myndirnar. Henda bók bar boð um ríkar gávur bæði í teknikynstri og innihaldi. Einfald og kensluríkt so eisini tey heilt smáu fingur nakað burturúr.

Vit vónaðu, at Elin Bjørg fór at halda fram og nøra um føroysku barnabókaútgávuna. Onnur bók er skrivað fyri tveimum árum síðani og er á veg til prentingar, og hon er eins góð og fantasirík og hin fyrra um ikki betri. Bókur, ið fara at hava varandi virði í føroyskum barnabókamentum.

Tey ið kendu Elin Bjørg, vita, at hetta at lata egði verk úr hondum var henni torført, tí hon var litilátin og helt ongantið at tað var nóg gott, og tí komu handritini at liggja.

Vit hittust regluliga. Arbeiddi okkara vóru grannafak og mangt annað var at dvøljast um. Herfyri ringdi eg á arbeiðsplass hennara. Eg visti, at hon var tíðliga liðug henda dag. »Eg komi um einar tveir tímar, eg smíði eitt spælið til børnini, og tað má eg gera í fritíðini,« segði hon.

Hetta var Elin Bjørg, tá var hon glað, tá hon slapp at skapa nakað, og serliga, tá hon ikki skuldi hugsa um, at annað lá á láni. Teir stovnar, hon hevur arbeitt á, bera bót um, at Elin Bjørg einaferð var har. Har eru spælihús, veggjamálningar, gluggamálningar og tünámálningar. Hon legði nakað eftir sær, har hon var.

Hon dugdi sitt fak til fulnar og legði áhreðslu á, at tú onga leið kemur sum barnakennari um tær ikki samstundis dæmar børn. Fyrst skuldu børnini kenna seg væl og kærkomnan, áðrenn tú setti tær pedagogisk og samfelagslig uppalngamál. Hetta fall henni so lætt, hon setti seg at spyrja og spæla við børnunum og so lá ræði fyri at halda fram. Leiðarastarv kundi hon mangan havt fingið, men hagar stóð hugurin ikki.

Hon hevði samfelagsligt og politiskt medvit. Spurningurin um líkarætt millum kynini og menniskju sum heild hevði hennara stóra áhuga. Men brúkarasamfelagnum vendi hon sær ímóti við hvesandi karrikatur.

Vit fegnast um eina unga kvinnu, sum í atburði var so ekta og spontan. Hon visti á, at eisini kvinnur eru forar fyri at bróta upp úr nýggjum, hóast tær samstundis eru bundnar av vanligum sonevndum kvinnuskýldum.

Bjart vit og listagávu á mongum økjum. — Hugur, tráan og evni fevndu so víða, at tað ofta var henni trupult at finna samljóð millum allar hesar streingir, tí hon samstundis skuldi berjast við tvørandi sjálvsálit og røkja dagligt arbeiði. Ofta kundi tú hugsa, at evnógv var hjá einum sama fólk at skula hagraiða so nógv var kenslur og evnið í senn.

Hon hugsaði ofta um at flyta til Føroyar. Einaferð atrat skuldu vit flyta nærur í senn til sama stað, men nú var skeið hennara runnið og skilnaðurin okkara millum með alla.

Eg og hús mitt minnst Elin Bjørg við gleði og virðing — og sorg, tí hon ikki longur er okkara millum.

Tankar okkara leita til teirra, ið mist hava.

Albertslund á Hvitusunnu 1977

Karin Joensen